

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย ถือว่าเป็นความต้องการทางกายภาพของมนุษย์ และเมื่อมนุษย์อยู่ร่วมกัน ความต้องการทางกายภาพได้เพิ่มพูนขึ้นตามวัฒนธรรมและค่านิยมของสังคม เช่น ความต้องการในสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ชีวิต สิ่งเหล่านี้ได้กลายเป็นความจำเป็นในการยังชีพ เรียกว่า ความจำเป็น ทางวัตถุ (Material Necessities) ซึ่งเป็นความต้องการของมนุษย์ที่เกิดจาก อิทธิพลทางชีวภาพ สภาพภูมิศาสตร์ และวัฒนธรรมของสังคม และเป็นสาเหตุให้เกิดระบบทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามมนุษย์ไม่สามารถแสวงหาสิ่งที่สนองความต้องการทางวัตถุได้อย่างครบถ้วนโดยลำพัง เนื่องจากมีข้อจำกัดบางประการ แต่มนุษย์สร้างวัฒนธรรมระบบเศรษฐกิจขึ้นมาเพื่ออธิบาย และกำหนดพฤติกรรมการผลิต กำหนดกรรมสิทธิ์การผลิต การแจกแจงผลผลิต รวมทั้งการใช้และการบริโภค สินค้าด้วย นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ขบขำยพฤติกรรม การผลิตอาหารทุกประเภท การผลิตเครื่องมือ เครื่องใช้สิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนสิ่งของ การค้า การสืบทอดกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน ผลประโยชน์รูปแบบต่าง ๆ ทรัพย์สินส่วนร่วมของชุมชน การเป็นเจ้าของทรัพย์สินเอกชน และสิทธิที่จะใช้ทรัพย์สินนั้น เพื่อให้สังคมมนุษย์ได้รับประโยชน์สูงสุด ระบบเศรษฐกิจมีบทบาทสำคัญ คือทำให้สังคมอยู่รอดดำรงสืบต่อได้อย่างเกี่ยวเนื่องไม่ขาดสาย วัฒนธรรมทางเศรษฐกิจมีลักษณะสากล สังคมเห็นความสำคัญจึงสร้างแรงจูงใจ กระตุ้นให้คนในสังคมทั้งหญิง และชาย ทำงานอย่างหนัก เพื่อผลิตสินค้าและบริการอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าสังคมใดไม่เห็น ความสำคัญวัฒนธรรมทางเศรษฐกิจ ก็จะไม่สามารถพัฒนาสังคม ไม่สามารถใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด จนกระทั่งไม่สามารถปรับตัวให้อยู่ใน โลกมนุษย์ได้อีกต่อไป (บุญเดิม : 2532:)

สังคมไทยประกอบด้วยชนหลายเผ่าพันธุ์ มีวัฒนธรรมแตกต่างกันไป แต่ก่อนสังคมไทยเป็นสังคมประเพณี (Tradiconal society) มีภาวะทางเศรษฐกิจแบบเลี้ยงตัว (Self-Sufficient Economic) การผลิตเพื่อบริโภคภายในสังคมไทยเท่านั้น ทุกหมู่บ้านสามารถผลิตสิ่งที่จำเป็นดำเนินชีพได้ครบถ้วน ไม่จำเป็นต้องพึ่งผลผลิตจากที่อื่นแต่หลังจากสนธิสัญญาเบาริ่ง พ.ศ. 2398 สนธิสัญญาฉบับนี้ (Treaty of Friendship and Commerce 1855) พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เปิดประเทศด้วยการทำสัญญาไมตรี และการค้ากับประเทศทางตะวันตก สังคมไทยจึงเริ่ม เปลี่ยนแปลง

ผู้สังคมสมัยใหม่ (Modern Society) ที่นำเอากระแสวัฒนธรรมตะวันตกหลังไหลเข้าสู่สังคม ระบบเศรษฐกิจแบบเลี้ยงตัวเองได้ เปลี่ยนไปสู่ระบบการค้า (Commercial Economy) ย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีการดำเนินชีพ และวิธีการผลิตของเกษตรกร ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของสังคมอย่างกว้างขวาง กล่าวคือแทนที่จะผลิตสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีพเองทุกชนิด ทั้งผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรมในครัวเรือนหันไปผลิตเพื่อการค้า แล้วซื้อสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีพบางอย่างจากชาติตะวันตก การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้มีผู้ให้ทรรศนะว่า เป็นต้นกำเนิด ของการผลิตสินค้าแบบพึ่งพา (Dependent Commodity Production) สภาพเช่นนี้จะทำให้สังคม ไทยกลายเป็นแหล่งวัตถุดิบ เป็นแหล่งระบายนทุน และตลาดของประเทศทุนนิยมตะวันตก ผลจากการเปิดประเทศ และนำสนธิสัญญาเบาริงทำให้สังคมไทยต้องมีการเปลี่ยนแปลง แบบก้าวกระโดด มีผลกระทบทุกเผ่าพันธุ์ที่อยู่สังคมไทย (ภารดี : 2532)

ชาวเขากลุ่มน้อยที่สำคัญกลุ่มหนึ่ง ในสังคมไทย และเป็นกลุ่มที่มีการเคลื่อนย้ายไปมาอยู่ตลอดเวลา สำหรับชาวเขาในประเทศไทยนั้นนักมนุษยวิทยาได้แบ่งเป็น 2 พวก คือ พวกที่มีวัฒนธรรมค่อนข้างใกล้เคียงกับพวกตระกูลจีน-ทิเบต (Sino-Tibetan Stock) ซึ่งได้พวก ม้ง เย้า และถิ่นสืบเชื้อสายมาจาก ทิเบต-พม่า (Tibetan-Burmese) ได้แก่ มูเซอ ลีซอ อีเก้อ กระเหรี่ยง และชาวเขาอีกพวกหนึ่งที่เพิ่งอพยพเข้ามาในประเทศไทยไม่นานมานี้ ชนเผ่าผิทองเหลือง (Phi Tong Luang)

คำว่า “ ผิทองเหลือง ” (Phi Tong Luang) เริ่มถูกใช้เป็นทางการจากนักวิชาการต่าง ๆ ที่เคยพบชนกลุ่มนี้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2469 เป็นต้น มาดังนี้

Mr. D. Bsurk-Borrowes (Borrowes:1926 : 27 : 167) : Pra Winit Wanadorn (Prawint 1926-27 : 171) Dr. Hugo Adolf Bernatzik (Bernatzik : 1958) Mr. Kraisri Nimmanhaeminada and Julian Hartland Swann Kraisri & Hartland - Swann : 1926 : 165): Mr. Boochuey Srisavadi (Boochuey : 1963): Mr. J J Boeles and Staffs (Baeles : 1963): Mr. Gardan Young (Young : 1974 : 69 : คุณ นิพัทธเวช สืบแสง (นิพัทธเวช : 2524) คุณ เสรี ชมภูมิ่ง (เสรี : 2524) นอกจากนี้ยังถูกเรียกในชื่อ อื่น ๆ อีกดังนี้

“ข่าตองเหลือง” Kha Tang Luang (Scidenfaden : 1926 : Kerr : 1924) หรือ “ ยมบริ ” (Yumbri) (Bernatzik 1958: Coon : 1977) หรือ “มราบรี” “มลาบรี” (Mrabri or Mlabri) (Kraisri & Hartland-Swann : 1926 : Boeles : 1963; (Boochuey : 1963 ; Young : 1974 Trier : 1981 ;นิพัทธเวช : 2524) หรือ ชนกลุ่มนี้เรียกตัวเองว่า “ คนป่า หรือ มลาบรี ” นอกจากนี้ยังมีชื่ออื่น ๆ อีก เช่น ชาวเขาเผ่าม้ง เรียกพวกนี้ว่า ม้ากู่ (นิพัทธเวช : 2524 : 8) เป็นต้น

ที่มาของคำว่า “ผิทองเหลือง” เป็นชื่อเรียกของชาวบ้านภาคเหนือที่ใช้เรียกชนกลุ่มนี้ เพราะชนกลุ่มนี้มีพฤติกรรมเร่ร่อนหรือสืบเสาะหาแหล่งอาหาร โดยการล่าสัตว์ และเก็บพืชผลไม้ตามที่ต่าง ๆ โดยการสร้างเพิงสำหรับเป็นที่อยู่อาศัยในระหว่างหาอาหาร เพิงที่จะสร้างจะมุงด้วย ใบตอง หรือใบหวายชนิดหนึ่ง เมื่อแหล่งที่อยู่นั้นมีอาหารไม่เพียงพอ ก็จะย้ายถิ่นไปอยู่ที่อื่น เพื่อหา

อาหารต่อไป มันเป็นความบังเอิญที่ว่า ชาวบ้านในแถบนั้นเคยพบพวกนี้ตั้งแต่เริ่มสร้างที่อยู่ และสังเกตว่า เมื่อใบตองเหลืองชนกลุ่มนี้จะย้ายบ้านหนีไป ประกอบกับชนกลุ่มนี้ ถ้าเจอชาวบ้านหรือชนกลุ่มอื่น ๆ ที่ไม่ไว้ใจก็จะหลบหนีทันทีชาวบ้านจึงเรียกชื่อพวกนี้ว่า “ผีตองเหลือง”

คำว่า “ผีตองเหลือง” (Phi Tong Luang) จากการศึกษาของนักวิจัยกลุ่มต่าง ๆ พบว่าพวกนี้เริ่มอพยพมาจากจังหวัดสาเยบุรี (Sayaburi Province) ของประเทศสาธารณประชาชนลาว เมื่อศตวรรษที่แล้ว และเริ่มมีการพบหลักฐานเกี่ยวกับชนกลุ่มนี้ ในบริเวณอำเภอภูเขียว จังหวัด ชัยภูมิ ในปี พ.ศ. 2462 อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ในปี พ.ศ. 2467 คอยเวียงสระ อำเภอพร้าว จังหวัด เชียงใหม่ และคอยช้าง ซึ่งอยู่ทางทิศ ตะวันตกของจังหวัดเชียงราย และอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัด แพร่ จังหวัดน่าน แต่ในปัจจุบันชนเผ่าผีตองเหลือง อาศัยอยู่กระจัดกระจายอยู่ตามหมู่บ้านต่าง ๆ ในเขตอำเภอเมือง อำเภอร่องกวาง อำเภอสอง จังหวัดแพร่ และอำเภอเมือง อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย อำเภอปัว อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน บริเวณที่ชนเผ่าผีตองเหลือง อพยบแะมาพักประจำ คือ บริเวณบ้านบ่อหอย ห้วยแม่ลอน บ้านภูเต็ง ตำบลยามห้วยนา อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน และ ห้วยผามุม หรือ ห้วยห้อม บ้านบุญยืน ตำบลบ้านเวียง อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ เพราะทรัพยากรทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมสภาพภูมิประเทศในแถบนี้ ยังพอจะมีอาหารที่ได้จากการล่าสัตว์ เล็ก เช่น หนู นก ตัวอ่อน ตัวแล่น ฯลฯ พืชผลไม้ป่า ที่พอหาได้เหลืออยู่บ้าง เป็นเขตปลอดทหาร ไม่มีการสู้รบระหว่างทหารฝ่าย รัฐบาล และกลุ่มต่อต้าน อื่น ๆ ที่สำคัญ ชนเผ่าม้งได้จ้างชนเผ่าผีตองเหลือง ให้ทำไร่โดยให้หมู เป็นสิ่งตอบแทน ทำให้ชนเผ่าผีตองเหลือง พอที่จะมีชีวิตอยู่ได้ในบริเวณนี้ดีกว่าเขตอื่น ๆ (สุรินทร์ : 2531)

ชาวเขาในประเทศไทยมีประมาณทั้งสิ้น 804,481 คน 147,038 หลังคาเรือน 3,355 หมู่บ้าน (กองสงเคราะห์ชาวเขา 2537) ชาวเขาเผ่าผีตองเหลืองมีน้อยที่สุด ในประเทศไทย ในปัจจุบันนี้ ที่อาศัยอยู่มากที่สุด บริเวณรอยต่อระหว่างจังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน

เนื่องจากชาวเขา อาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้บริเวณต้นแม่น้ำ แหล่งน้ำต่าง ๆ และมักจะทำไร่เลื่อนลอยซึ่งเป็นการทำลายป่าและแหล่งน้ำต่าง ๆ รวมทั้งการปลูกฝิ่น รัฐบาลได้พยายามพัฒนาชาวเขา โดยหน่วยต่าง ๆ ของรัฐบาลซึ่งได้ดำเนินการมานานแล้ว แต่ไม่ บรรลุผลสำเร็จ ทั้งนี้ เพราะการเข้าไปของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลที่เข้าไปในหมู่บ้าน เป็นการเข้าไปพัฒนาโดยเพียงเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า มิได้คิดถึงในระยะยาวที่จะทำให้วิถีชีวิต ของชาวเขามีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และไม่ได้นึกถึงการดึงชาวบ้านให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามนโยบายที่รัฐบาลวางไว้ การมีส่วนร่วมของชาวเขาต้องเป็นไปโดยความสมัครใจ อยาก ร่วมกิจกรรมโดยให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของเขา และนักพัฒนาจะต้องเข้าใจในเรื่องปัจจัยทางวัฒนธรรมของชุมชนชาวเขา และการที่จะเปลี่ยนแปลงชุมชนชาวเขาให้มีสภาพ ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จะต้องนำเอาสิ่งใหม่เข้าไปชุมชน นั้น จะทำให้ชาวเขายอมรับสิ่งนั้นได้ จำเป็นต้องเข้าใจระบบวัฒนธรรม ความเชื่อค่านิยมของชาวเขาอย่าง ต่อเนื่อง และการนำเอา สิ่งใหม่ ๆ เข้าไปแล้วขัดกับระบบวัฒนธรรมเดิม จะทำให้ชาวเขาไม่ยอมรับ

นักพัฒนาจึงต้องเข้าใจ ระบบวัฒนธรรมของชาวเขา เพื่อบรรลุผลในการพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์ดังกล่าว ต่อมารัฐบาลจึงได้ มีแผนพัฒนาชาวเขาในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติบางฉบับ ซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิต ชาวเขาอย่างมากดังรายละเอียดดังนี้

ประเทศไทยได้เริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2504-2509 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2510-2514 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2515-2519 ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520-2524 ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525-2529 ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530-2534 ฉบับที่ 7 จะเริ่มใน พ.ศ. 2535-2539 ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540- 2544 สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะในเรื่องการพัฒนาชนบท และพัฒนาสงเคราะห์ ชาวเขานั้นเริ่มมีในแผนที่ 3, 4, 5 ในที่นี้จะขอกกล่าวเฉพาะ 3 แผนเท่านั้น

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 พ.ศ. 2515-2519 เน้นปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ เพื่อยกระดับการผลิตและรายได้ของประชากรภายในประเทศ ลดอัตราการเพิ่มของประชากรให้เหลือร้อยละ 2.5 ต่อปี รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมความเจริญใน ส่วนภูมิภาค ลดความแตกต่างของรายได้ ส่งเสริมความเป็นธรรมของสังคม พัฒนาสังคมและเพิ่ม การมีงานทำ ส่งเสริมบทบาทของเอกชนในการพัฒนา ให้ความสำคัญในด้านการลงทุน ด้านเกษตร และอุตสาหกรรม นอกจากนั้นก็มีการเน้นในด้านพัฒนาสังคม ในด้านการศึกษาสาธารณสุข และสาธาณูปโภคในแผน นี้ก็มีแผนพัฒนาส่วนภูมิภาค ซึ่งมีเป้าหมายในขั้นที่จะสร้างพื้นฐาน ลดความเหลื่อมล้ำในด้านรายได้ และความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบท โดยอาศัยมาตรการและ โครงการพัฒนาส่วนภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งเป็นบ่อเกิดให้รัฐบาลเตรียมการณ์ในเรื่องการวางแผนพัฒนาจังหวัดขึ้น ซึ่งได้ดำเนินการไปแล้ว 25 จังหวัด โดยยึดการวางแผนจากด้านล่างคือ ความต้องการ ของประชาชนมาสู่เบื้องบนเป็นหลัก การพัฒนาในแต่ละภาคก็ขึ้นอยู่กับลักษณะภูมิประเทศและ ความเหมาะสมของท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นหลักในการวางแผนพัฒนา

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 3 นี้มีการพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาในระยะ 5 ปี โดยจะทำการปรับปรุงนิคมชาวเขาที่มีอยู่เดิม 4 แห่งให้สามารถรับสงเคราะห์ชาวเขาที่อพยพจากพื้นที่ที่มีการก่อการร้ายทางภาคเหนือประมาณ 10,000 ครอบครัว ขยายหน่วยพัฒนา และสงเคราะห์ชาวเขาเคลื่อนที่ให้กว้างขวาง โดยกำหนดจัดหน่วยเคลื่อนที่ปีละ 50 หน่วย เพื่อให้สามารถครอบคลุมหมู่บ้านชาวเขาทางภาคเหนือ 600 หมู่บ้าน เป็นประชากร 50,000 คน ทำการศึกษาวิจัยทาง มานุษยวิทยาของชาวเขาจำนวน 5 เผ่า และทำการวิจัยชาวเขาเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน โครงการตลอดจน ประเมินผลการดำเนินงานสงเคราะห์ชาวเขา

นอกจากนี้การส่งเสริมและขยายงานด้านชาวเขาสัมพันธ์ โดยจัดส่งพระธรรมจาริกไปเผยแผ่พุทธศาสนาแก่ชาวเขาทางภาคเหนือ จำนวน 500 หมู่บ้าน เป็นชาวเขาประมาณ 1,000,000 คน ส่งเสริมให้มีการปลูกไม้ยืนต้นที่มีค่าทางเศรษฐกิจ เช่น ชา และ กาแฟ ใน 3,000 หมู่บ้าน (ผจงจิตต์ อธิคมนันท์ : 130)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนในชนบท ไว้ดังนี้

เน้นการพัฒนา เขตพื้นที่ตามรูปแบบราชการส่วนท้องถิ่น วางแนวทางเพื่อปูพื้นฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชนเข้าใจ ส่งเสริมและป้องกันรักษาความปลอดภัยด้าน การเมืองการปกครอง ปรับปรุงแก้ไขกฎกระทรวงข้อบังคับต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแนวการพัฒนาชุมชนพัฒนาชนบทและแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจให้ประชาชนในพื้นที่ยากจนให้ช่วยเหลือตนเอง และมี ส่วนในการแก้ปัญหาคความยากจนของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ใช้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525-2529 : 108)

เป้าหมายหลักในการพัฒนาชนบท

1. กำหนดให้อัตราเพิ่มประชากรชาวเขาลดลงเหลือร้อยละ 1.5 ต่อปีตอนปลายแผน
2. ให้ชาวเขาเป็นพลเมืองไทยที่มีคุณภาพและมีสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายโดยการมีทะเบียน และบัตรประจำตัวประชาชนจำนวนร้อยละ 10 ของประชากรของเขาคที่รัฐให้บริการอยู่ในปัจจุบัน
3. เร่งปรับปรุงพื้นที่ฟูพื้นที่ป่าไม้ถูกทำลาย โดยการปลูกป่าเฉพาะในเขตภาคเหนือตอนบนให้ได้ 73,000 ไร่ต่อปี
4. ให้กระจายบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน รวมถึงด้านโภชนาการ การศึกษาภาคบังคับและข่าวสารต่าง ๆ ตลอดจนการจัดที่ดินให้ราษฎรได้มีสิทธิทำกินถูกต้องตามกฎหมาย สามารถ เพิ่มผลผลิตและมีรายได้สูงขึ้น เป็นหมู่บ้านพัฒนาเต็มรูปแบบจำนวน 3,355 หมู่บ้าน สำหรับหมู่บ้านอื่นๆ ที่ดำเนินการต่อไปเพื่อเตรียมพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านเต็มรูปแบบ
5. ส่งเจ้าหน้าที่หน่วยงานสร้างความสัมพันธ์เบื้องต้นออกเยี่ยมเยียนเข้าถึงชาวเขาทุกหมู่บ้าน

แนวนโยบาย

1. เร่งดำเนินการลดอัตราเพิ่มประชากรชาวเขาและประชากรชาวไทยบนที่สูง และสนับสนุนการจัดตั้งถิ่นฐานถาวรของประชากรชาวเขา และประชาชนชาวไทยบนที่สูงให้เหมาะสม กับสภาพพื้นที่ โดยเน้นชุมชนที่มีความหนาแน่นและอัตราเพิ่มประชากรสูง
2. เร่งปรับปรุงพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมและป้องกันการทำลายทรัพยากร เนื่องจากการกระทำของประชาชนชาวเขาและประชาชนชาวไทยบนที่สูง
3. เร่งปรับปรุงองค์กรเพื่อให้สามารถรับภาระในการดำเนินการพัฒนาชาวเขาร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอนพัฒนาที่ชัดเจน โดยยึด แผน

พัฒนาชาวเขาเป็นแผนแม่บท และเป็นแกนกลางในการประสานการพัฒนาของหน่วยงาน ซึ่งรวมถึง โครงการพัฒนาภาคเหนือ โครงการพระราชดำริและมูลนิธิที่เกี่ยวข้อง

4. เร่งพัฒนาเศรษฐกิจหลักในด้านสาขาเกษตรกรรมควบคู่ไปกับสาขาอื่น เพื่อให้ชาวเขาและ ประชากรชาวไทยบนที่สูงมีอาชีพที่ถาวร มีรายได้เพียงพอในการยังชีพและลดปริมาณการปลูกฝิ่นลง โดยเร่งเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น และกระจายแรงงานจากภาคเกษตรไปสู่อาชีพหลักอื่น

5. พัฒนาชาวเขาให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ และสามารถช่วยตนเองได้โดยเน้นการเสริม สร้างความรู้และให้บริการด้านพัฒนาอนามัยพื้นฐาน รวมถึงการลดอัตราการตายเสพติด เพื่อให้ ชาวเขาได้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง

6. เร่งรัดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และสนับสนุนให้ชาวเขาเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด สำหรับ หมู่บ้านที่ยังไม่มีหน่วยราชการใดเข้าถึง ให้เร่งสร้างความสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ และเป็น การผูกพันทางจิตใจของชาวเขาให้มีความนิยมในชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

มาตรการการพัฒนา เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาชาวเขา และ ประชาชนชาวไทยบนที่สูง เป็นไปตามเป้าหมายและนโยบาย ได้กำหนดเป็นมาตรการระยะสั้นเพื่อเร่งแก้ปัญหาเร่งด่วน และ มาตรการระยะยาว ไว้ดังต่อไปนี้

มาตรการระยะสั้น

ลดอัตราการเพิ่มประชากร กำหนดเขตพื้นที่จัดตั้งชุมชนของประชากรชาวเขาที่มีการฝึก อบรม และส่งเสริมเทคนิคการผลิต เน้นการใช้วัสดุในท้องถิ่น เพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงและรัฐจะต้องจัดหาตลาด จัดหาทุน จัดหาแหล่งที่ดินให้ชาวเขามีสิทธิในที่ทำกิน เช่นบริเวณป่าเสื่อมโทรม ขยาย แรงงานด้าน อุตสาหกรรม ป้องกันการขยายตัวบุกเบิกชุมชนใหม่ พัฒนาเขตยากจน ปรับปรุงและ ขยายบริการด้าน สาธารณสุขมูลฐาน ร่วมมือและประสานงานระหว่างท้องถิ่นและส่วนกลาง ส่งเสริมให้การศึกษา ชาว สารเพื่อให้ชาวเขามีส่วนร่วมพัฒนา

มาตรการระยะยาว มุ่งบริการด้านสังคม เช่น สาธารณสุข การศึกษาดำเนินการใช้ที่ดินให้ เหมาะสมและป้องกันการกัดเซาะที่ดิน โดยให้กรมป่าไม้ร่วมมือกับกรมชลประทาน

ปัญหาชาวเขาในประเทศไทยมี 3 ปัญหาใหญ่ ๆ คือ

1. ปัญหาการตัดต้นไม้ทำลายป่าตามต้นน้ำลำธาร การตัดโค่นถางป่าไม้แล้วเผา และการทำ ไร่เลื่อนลอยโดยทำการเพาะปลูกซ้ำที่จนดินจืดซึ่งเป็นวิธีที่ไม่ถูกต้องจะทำให้ดินเสื่อมคุณภาพ
2. ปัญหาการปลูกฝิ่น โดยเฉพาะชาวเขาทางภาคเหนือ นั้น ชาวเขาปลูกฝิ่นมากรายได้จึงต้อง หาทางส่งเสริมชาวเขาโดยให้ปลูกพืชอื่นทดแทนการปลูกฝิ่น

3. ปัญหาความปลอดภัยทางชายแดน เพราะเป็นดินแดนทิวกันดารทำให้เกิดการค้าของผิดกฎหมายตามชายแดน เขาเป็นคนไม่มีสัญชาติ เข้ามาอยู่ในประเทศไทยก็ไม่ได้รักผูกพัน ประเทศไทยและเป็นคนไร้การศึกษา จึงทำให้ถูกฝ่ายตรงข้ามชักชวน เพื่อแทรกซึมบ่อนทำลายประเทศไทย ได้ จึงต้องหาทางให้เจ้าหน้าที่ราชการออกไปส่งเสริมแนะนำชาวเขาในด้านกรให้การศึกษ การเกษตร และให้ความมั่นใจทางด้านจิตใจ และมีความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย

นโยบายและวิธีดำเนินการกับชาวเขา ปี 2512

1. นโยบายทั่วไป

ก. นโยบายระยะสั้น การจัดให้มีเจ้าหน้าที่เข้าไปถึงชาวเขาที่เป็นจุดต่อแหลมให้ทั่วถึงโดย เร็วที่สุด โดยใช้วิธีแนะนำ เพื่อผูกมัดจิตใจของชาวเขาให้ภักดีต่อประเทศไทย

ข. นโยบายระยะยาว ได้แก่การพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาให้อยู่อาศัยและทำมาหากินบนภูเขาเป็นหลักแหล่งแน่นอน เลิกการปลูกฝิ่นให้ปลูกพืชอื่นทดแทน เลิกทำลายป่า

2. นโยบายการศึกษาแก่ชาวเขา

- ให้การศึกษาแก่ชาวเขาควรทำเป็นพิเศษแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป มุ่งให้ชาวเขาเกิดความจงรักภักดีต่อรัฐบาล อ่าน เขียน ภาษาไทยให้คล่อง

- หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษา เช่น กรมสามัญศึกษกรมประชาสงเคราะห์

ฯลฯ

3. นโยบายส่งเสริมอาชีพชาวเขา

- ส่งเสริมอาชีพที่ชาวเขารู้จัก มีความชำนาญ และตลาดต้องการ

- มุ่งให้ชาวเขาเลิกปลูกฝิ่น ปลูกไม้ยืนต้นที่มีค่าทางเศรษฐกิจแทน

4. วิธีดำเนินการกับชาวเขา

- ชาวเขาที่อยู่กระจัดกระจายบนภูเขาให้มารวมกันในที่ที่เหมาะสมเป็นหมู่บ้าน ซึ่งทางการจัดไว้

- สนับสนุนให้ชาวเขาอยู่กับที่ไม่เคลื่อนย้าย จัดหน่วยเคลื่อนที่เข้าไปปฏิบัติการพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา

